

NESLUŽBENI PROČIŠĆENI TEKST

Zakon o zapaljivim tekućinama i plinovima

Objavljen 3. listopada 2022.

Strojno pročišćen iz: NN 108/1995, NN 56/2010, NN 114/2022

Ovo je neslužbeni pročišćeni tekst, izrađen strojno iz akata objavljenih u Narodnim novinama. Mjerodavne su objave u Narodnim novinama. Objavljen je pod licencom CC BY 4.0.

Izvezen sa slovozakona.hr/zakon/zakon-o-zapaljivim-tekucinama-i-plinovima/

Sadržaj

I. TEMELJNE ODREDBE	3
II. ZAPALJIVE TEKUĆINE	5
III. ZAPALJIVI PLINOVI	6
IV. UVJETI GRAĐENJA	8
V. UVJETI ZA OBAVLJANJE POSLOVA SKLADIŠTENJA I PROMETA ZAPALJIVIH TEKUĆINA I PLINOVA I ODRŽAVANJE I NADZIRANJE POSTROJENJA	9
VI. OPĆE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA I EKSPLOZIJA	10
VII. UVJETI ZA PRODAJU ZAPALJIVIH TEKUĆINA I PLINOVA	11
VIII. NADZOR	12
IX. PREKRŠAJNE ODREDBE	12
X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	15
Odredbe akata o izmjenama i odluke Ustavnog suda	16

Zakon o zapaljivim tekućinama i plinovima

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom utvrđuju se uvjeti za izgradnju građevina i postrojenja za držanje, skladištenje i promet zapaljivih tekućina i plinova, uvjeti držanja, skladištenja i prometa zapaljivim tekućinama i plinovima, uvjeti za obavljanje poslova skladištenja zapaljivih tekućina i plinova, načela za provedbu mjera zaštite od požara i eksplozija pri gradnji i uporabi građevina i postrojenja i držanju, skladištenju i prometu zapaljivim tekućinama i plinovima te provedba nadzora nad tim mjerama.

Članak 2.

Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se i u oružanim snagama Hrvatske, osim ako posebnim propisima nije drugačije određeno.

Članak 3.

Izrazi koji se rabe u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:

- zapaljive tekućine su tvari koje imaju penetraciju veću od 300 jedinica penetracije (1/10 mm) određenu prema normi za ispitivanje bitumena i čiji je tlak pare na 323,15 K (50oC) manji od 300 kPa (3 bara), a dijele se prema temperaturi plamišta na upaljive (lako zapaljive) tekućine čija je temperatura plamišta jednaka ili manja 311,15 K (38oC) i gorive tekućine čijaje temperatura plamišta iznad 311,15 K (38oC) sukladno hrvatskim normama. Upaljive (lako zapaljive) tekućine dodatno se dijele i prema temperaturi vrelišta sukladno hrvatskim normama,
- zapaljivi plinovi su stlačeni, tekući ili pod tlakom otopljeni plinovi koji imaju kritičnu temperaturu nižu od 323,15 K (50oC) ili na 323,15 K (50oC) tlak pare više od 300 kPa (3 bara) i koji se u smjesi sa zrakom mogu upaliti i/ili eksplodirati,
- promet zapaljivih tekućina i plinova je njihovo pretakanje, utovar ili istovar u prometna sredstva ili iz njih, rukovanje prilikom dopreme, otpreme i smještaja u skladištu i druge prostore, dopremu i otpremu pomoću naftovoda, plinovoda i produktovoda, prodaju, uporabu i druge radnje sa zapaljivim tekućinama i plinovima,
- skladište zapaljivih tekućina i/ili plinova je građevina ili dio građevine i/ili prostor u kojima se obavlja skladištenje zapaljivih tekućina i/ili plinova,
- skladištenje je trajno ili povremeno, na propisan način, smještanje zapaljivih tekućina ili plinova u posude i/ili spremnike čiji je ukupni obujam više od 2.000 l gorivih tekućina, odnosno 20 l upaljivih (lako zapaljivih) tekućina ili više od 30 kg zapaljivih plinova, ako posebnim propisima nije određeno drugačije,
- držanje zapaljivih tekućina i/ili plinova je čuvanje i/ili odlaganje zapaljivih tekućina i/ili plinova u građevinama, građevinskim dijelovima ili izvan njih

u posudama čiji ukupni obujam ne prelazi 2.000 l gorivih tekućina odnosno 20 l upaljivih (lako zapaljivih) tekućina i ne prelazi 30 kg zapaljivih plinova na način predviđen ovim Zakonom, propisima donesenim na temelju zakona, hrvatskim normama i uputom proizvođača,

- građevine su građevinski objekti na određenoj lokaciji koji se sastoje od građevinskog dijela i ugrađene opreme što zajedno čine tehničko-tehnološku cjelinu kao što su naftovodi, plinovodi, produktovodi, spremnici, skladišta, pretakališta i druge građevine ili njeni dijelovi a namijenjeni su za skladištenje ili promet zapaljivih tekućina i/ili plinova,

- spremnici su stabilni, polustabilni ili prijenosni zatvoreni sudovi koji se postavljaju na posebno uređenu podlogu a u kojima se nalaze zapaljive tekućine ili plinovi obujma više od 250 l za zapaljive tekućine, odnosno više od 50 kg za zapaljive plinove, izrađeni prema propisima i hrvatskim normama,

- posude su zatvoreni sudovi koji sadrže zapaljive tekućine ili plinove obujma do 250 l za zapaljive tekućine, odnosno do 50 kg za zapaljive plinove izrađene prema propisima i hrvatskim normama,

- bočice su zatvoreni sudovi koji sadrže zapaljive tekućine ili plinove obujma manjeg ili jednakog 0,2 l (lakovi, alkohol, plin za upaljače, sprejevi punjeni butanom ili propanom i sl.),

- prodavaonice zapaljivih tekućina i/ili plinova su građevine, dijelovi građevine ili drugi prostori izgrađeni, odnosno prilagođeni prodaji zapaljivih tekućina i/ili plinova u posudama i bočicama sukladno ovom Zakonu, propisima donesenim na temelju zakona i hrvatskim normama,

- postrojenje za zapaljive tekućine i/ili plinove je sustav koji se sastoji od spremnika ili posuda te instalacija i uređaja za proizvodnju, preradu, prijenos, pretakanje i/ili uporabu zapaljivih tekućina i/ili plinova, sustava za upravljanje i nadziranje sigurnog odvijanja tehnološkog procesa, stabilnih sustava za dojavu i gašenje požara i drugih instalacija i uređaja što zajedno čine tehnološku cjelinu,

- sustav za upravljanje i nadziranje sigurnog odvijanja tehnološkog procesa sastoji se od uređaja koji upozoravaju na prekoračenje ili pad dopuštenih vrijednosti tehnoloških parametara kada je potrebno automatski, poluautomatski ili ručno obaviti popravak tijekom ili zaustavljanja tehnološkog procesa radi sprječavanja nastanka požara ili eksplozija,

- plinska instalacija je instalacija od glavnog zapora za zatvaranje na kraju priključka koji služi za prekid opskrbe plinom odnosno od spremnika plina do ispusta dimnih plinova, a sastoji se od plinskog cjevovoda s opremom, plinskih uređaja i trošila, uređaja ili otvora za opskrbu zrakom za izgaranje i odvod dimnih plinova,

- zona opasnosti je ugroženi prostor u građevini ili oko nje, dijela građevine ili prostora gdje se nalaze zapaljive tekućine i/ili plinovi, u kojem je prisutna ili se može očekivati prisutnost zapaljive smjese para i/ili plinova sa zrakom koja nakon paljenja izgara po čitavoj nepotrošenoj smjesi, određen i razvrstan sukladno propisima i hrvatskim normama,

- sigurnosna udaljenost je razdaljina u građevini ili oko nje ili dijela građevine preko koje se u slučaju požara ili eksplozije u ovisnosti o vrsti, količini i načinu uporabe zapaljivih tekućina i/ili plinova, tipa građevine i izvedenim mjerama zaštite, ne očekuje ugrožavanje susjednih dijelova građevine i drugih susjednih građevina i okoliša, a koja se određuje na temelju propisa i hrvatskih normi, odnosno pravila tehničke prakse, ako ne postoje propisi ili hrvatske norme sukladno propisima o normalizaciji,
- zapaljive tekućine općepoznatih značajki su goriva za prometna sredstva koja se prodaju na benzinskim postajama, ulje za loženje i tekućine za prehranu,
- zapaljivi plinovi općepoznatih značajki su zemni plin, propan-butan plin i gradski plin,
- oksidirajuće tvari su tvari koje se u dodiru s drugim tvarima razlažu i pritom mogu procesom oksidacije uzrokovati gorenje,
- reaktivne tvari su tvari koje u dodiru s drugim tvarima mogu spontano kemijski reagirati pri čemu može doći do razaranja drugih tvari, povećanja temperature i sl.,
- samozapaljive tvari su tvari koje se u dodiru sa zrakom ili vodom mogu spontano upaliti bez dovođenja izvora topline (otvorena vatra, iskra ili visoka temperatura),

operator distribucijskog sustava (u daljnjem tekstu: operator) je pravna ili fizička osoba koja neposredno distribuira plin krajnjem kupcu, koji kupuje plin za vlastitu potrošnju (u daljnjem tekstu: potrošač), putem plinovoda ili dostavom u spremnik (npr. putem vagon-cisterni, autocisterni i dr.).

Članak 4.

- (1) Skladištenje, držanje i promet zapaljivih tekućina i plinova mora se obavljati sukladno ovom Zakonu, propisima donijetim na temelju zakona, tehničkim normativima i normama, a uporaba i prema uputama proizvođača.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, kao i u slučajevima nedostatka hrvatskih propisa, mogu se primijeniti strani propisi, tehnička pravila ili primijenjene znanstvene spoznaje, uz prethodno odobrenje Ministarstva unutarnjih poslova.
- (3) O zahtjevu za izdavanje odobrenja iz prethodnog stavka odlučuje se rješenjem protiv kojeg nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (4) Prijevoz zapaljivih tekućina i plinova obavlja se sukladno propisima o prijevozu opasnih tvari.

II. ZAPALJIVE TEKUĆINE

Članak 5.

- (1) Prije stavljanja zapaljivih tekućina u promet, proizvođač, odnosno uvoznik obavezan je utvrditi grupu zapaljive tekućine prema temperaturi plamišta, kategoriju i stupanj opasnosti od požara prema hrvatskim normama te izraditi upute za sigurno skladištenje, držanje i prometovanje.

(2) Na posudama koje sadrže zapaljive tekućine, kad se stavljaju u prodaju, moraju biti ispisani podaci o vrsti i količini zapaljive tekućine na hrvatskom jeziku te podaci iz stavka 1. ovoga članka na kvalitetno otiskanoj i zalijepljenoj naljepnici ili otiskani na samoj posudi.

(3) Odredba stavka 2. ovoga članka ne odnosi se na posude koje sadrže zapaljive tekućine namijenjene prehrani.

(4) Posude koje sadrže zapaljive tekućine moraju biti izrađene od odgovarajućeg materijala i na način predviđen propisima i hrvatskim normama.

(5) Bočice koje sadrže upaljive (lako zapaljive) tekućine moraju biti izrađene od materijala otpornog na tekućinu koju sadrže i označene jasnim znakovima opasnosti od požara i tekstom upozorenja za sigurnu uporabu i držanje na hrvatskom jeziku.

(6) Kada se isporuka zapaljivih tekućina ne obavlja u posudama ili bočicama isporučitelj je dužan kupcu dati podatke i upute iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 6.

(1) Pravne i fizičke osobe te tijela državne vlasti, tijela državne uprave, i jedinice lokalne samouprave i uprave koje obavljaju skladištenje, držanje i promet zapaljivih tekućina moraju za sve zapaljive tekućine koje skladište, drže ili kojima prometuju, a čije značajke nisu općepoznate, imati podatke o grupi zapaljive tekućine prema temperaturi plamišta i o kategoriji i stupnju opasnosti od požara, sukladno hrvatskim normama.

(2) Skladištenje, držanje i prometovanje zapaljivih tekućina obavlja se sukladno ovom Zakonu, propisima donesenim na temelju zakona i normi, odnosno uputom proizvođača pri čemu se moraju sačuvati od oštećenja podaci i oznake na postrojenjima, posudama i bočicama koje sadrže zapaljive tekućine sve do potpunog iskorištenja sadržaja, odnosno njihovog čišćenja od zapaljivih tekućina.

(3) Uvjete za izgradnju građevina i postrojenja za zapaljive tekućine, uvjete za skladištenje, držanje i promet zapaljivih tekućina te provedbu mjera zaštite od požara i eksplozija pri gradnji, skladištenju, držanju i prometu zapaljivih tekućina propisuje ministar unutarnjih poslova.

III. ZAPALJIVI PLINOVİ

Članak 7.

(1) Prije stavljanja u promet zapaljivih plinova proizvođač, odnosno uvoznik obavezan je utvrditi kategoriju i stupanj opasnosti od požara prema hrvatskim normama te izraditi upute za sigurno skladištenje, držanje i promet.

(2) Pravne i fizičke osobe te tijela državne vlasti, tijela državne uprave i jedinice lokalne samouprave i uprave koje obavljaju skladištenje, držanje i promet zapaljivih plinova moraju za sve zapaljive plinove koje skladište, drže ili kojima prometuju, osim za zapaljive plinove općepoznatih značajki, imati podatke o vrsti i stupnju opasnosti od požara sukladno hrvatskim normama.

(3) Prilikom prodaje zapaljivih plinova, proizvođač, odnosno pravna osoba koja dobavlja plin (u daljnjem tekstu: dobavljač plina) dužan je, uz svaku posudu ili

spremnik, dati pismenu uputu za sigurno sladištenje, držanje i uporabu s podacima o vrsti i količini, te o kategoriji i stupnju opasnosti od požara.

(4) Pravne i fizičke osobe te tijela državne vlasti tijela državne uprave i jedinice lokalne samouprave i uprave obvezne su zapaljive plinove skladištiti, držati i rabiti sukladno propisima, odnosno uputama proizvođača.

(5) Propise o uvjetima za izgradnju građevina i postrojenja za zapaljive plinove, skladištenju, držanju i prometu zapaljivih plinova te provedbi mjere zaštite od požara i eksplozija pri gradnji i korištenju građevina i postrojenja, skladištenju, držanju i prometu zapaljivih plinova donosi ministar unutarnjih poslova.

Članak 8.

(1) Spremnici i posude koje sadrže zapaljive plinove moraju biti označene, obojene i izrađene od materijala na način određen propisima i hrvatskim normama.

(2) Spremnici i posude koje sadrže zapaljive plinove moraju se, prije i tijekom uporabe, kontrolirati na način i u rokovima određenim propisima o ispitivanju i kontroli tlačne opreme.

(3) Bočice koje sadrže zapaljive plinove moraju biti izrađene od materijala otpornog na zapaljivi plin što ga sadrže i označene znakovima opasnosti od požara i tekstom upozorenja za sigurnu uporabu i držanje na hrvatskom jeziku.

Članak 9.

(1) Operator može puniti plinom plinsku instalaciju, samo na temelju ispitnog izvještaja o nepropusnosti i ispravnosti novoizgrađene ili obnovljene (rekonstruirane) plinske instalacije u građevini ili dijelu građevine sukladno tehničkoj dokumentaciji plinske instalacije.

(2) Operator, prilikom promjene ili umjeravanja plinomjera, produžuje ili uskraćuje isporuku plina samo na temelju ispitnog izvještaja o nepropusnosti i ispravnosti plinske instalacije u građevini ili dijelu građevine namijenjene za stanovanje, a najmanje jednom u 10 godina, ako drugim propisom nije određen kraći rok.

(3) Potrošač u građevini ili dijelu građevine javne namjene i građevine ili dijela građevine u kojoj se obavlja gospodarska djelatnost dužan je ispitati nepropusnost i ispravnost plinske instalacije najmanje jednom u 5 godina, a operator u tom roku produžuje ili uskraćuje isporuku plina samo na temelju ispitnog izvještaja, ako drugim propisom nije određen kraći rok.

(4) Potrošač, po prethodnoj najavi operatora ili ovlaštene pravne ili fizičke osobe, dužan je omogućiti nesmetano ispitivanje plinske instalacije iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka u cilju dobivanja ispitnog izvještaja.

(5) Ispitivanje plinske instalacije iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka, po propisanom postupku od strane operatora, pored operatera, može obavljati i od njega ovlaštena pravna ili fizička osoba ili stručna služba potrošača o čemu se izdaje ispitni izvještaj.

(6) Ispitni izvještaj sadrži:

- naziv tvrtke koja je obavila ispitivanje,

- naziv vlasnika, odnosno korisnika plinske instalacije, datum ispitivanja i popis ispitivača,
- podatke o plinskoj instalaciji i podatke o prostorijama gdje je postavljena plinska instalacija (projektirano i nađeno stanje i datum zadnjeg izvještaja),
- tlocrt objekta s ucrtanom plinskom instalacijom i/ili shematski prikaz plinske instalacije,
- popis korištenih uređaja i metode ispitivanja,
- popis dokaza o održavanju u ispravnom stanju plinskih uređaja i trošila, uređaja ili otvora za opskrbu zrakom za izgaranje i odvod dimnih plinova, odnosno nalaza pri kontroli njihove ispravnosti od strane servisera i/ili dimnjačara,
- rezultate ispitivanja s navođenjem možebitno utvrđenih nedostataka,
- zaključak s utvrđenim rokom ponovnog ispitivanja.

(7) Jedan primjerak ispitnog izvještaja dostavlja se potrošaču, a drugi operatoru koji se čuva u evidenciji do ponovnog ispitivanja.

(8) Pravilnik o uvjetima i postupku ispitivanja nepropusnosti i ispravnosti plinskih instalacija te o osposobljavanju djelatnika koji neposredno obavljaju ta ispitivanja, mora se temeljiti na priznatim tehničkim pravilima, kao i uvjete za dobivanje i oduzimanje ovlaštenja iz stavka 5. ovoga članka na temelju praćenja kakvoće ispitivanja od strane ovlaštenih pravnih ili fizičkih osoba, propisuje operator uz suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova.

(9) Operatori mogu sporazumno međusobno priznavati ispitne izvještaje.

(10) Cijena pružanja usluga ispitivanja nepropusnosti i ispravnosti plinskih instalacija iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka mora se javno objavljivati i biti usklađena s posebnim propisima.

Članak 10.

(1) Plinska instalacija u građevini ili dijelu građevine mora biti izvedena sukladno projektu plinske instalacije izrađenom prema propisima i hrvatskim normama, odnosno pravilima tehničke prakse sukladno propisima o normizaciji, do donošenja propisa i hrvatskih normi.

(2) Operator je dužan uskratiti isporuku plina potrošaču kod kojeg u propisanim rokovima nije obavljeno ispitivanje nepropusnosti i ispravnosti plinske instalacije ili je pri ispitivanju utvrđena propusnost ili neispravnost.

IV. UVJETI GRAĐENJA

Članak 11.

(1) Građevine i postrojenja u kojima se obavlja skladištenje i promet zapaljivih tekućina i/ili plinova moraju se graditi na sigurnosnoj udaljenosti.

(2) Posebne uvjete građenja iz područja zaštite od požara i eksplozije u postupku izdavanja lokacijske dozvole za gradnju građevina i postrojenja iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje nadležna policijska uprava.

(3) Kada lokacijsku dozvolu izdaje Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, posebne uvjete građenja iz područja zaštite od požara i eksplozije utvrđuje Ministarstvo unutarnjih poslova.

(4) Idejni projekt koji se odnosi na građevine i postrojenja iz stavka 1. ovoga članka, pored sadržaja utvrđenog propisima o gradnji, sadrži:

- situacijski nacrt u odgovarajućem omjeru, a najviše u omjeru 1:500 s ucrtanim planiranim i postojećim građevinama, postrojenjima, prometnicama, ogradama i sl., te predviđenim sigurnosnim udaljenostima i zonama opasnosti u tri dimenzije,
- popis vrsta i količina zapaljivih tekućina i/ili plinova koji se namjeravaju skladištiti ili s kojima će se obavljati promet,
- tehnički opis planirane građevine i/ili postrojenja, tehnološkog procesa i sustava za upravljanje i nadziranje sigurnog odvijanja tehnološkog procesa,
- tehnički opis planiranih sustava, sredstava i opreme za dojavu i gašenje požara.

(5) Kada se za skladištenje, odnosno za postavljanje postrojenja za zapaljive tekućine i/ili plinove, prema propisima o gradnji, ne izdaje lokacijska dozvola i potvrda projekta ili drugi akt o pravu građenja, nadležna policijska uprava izdat će odobrenje za skladištenje, odnosno za korištenje postrojenja za zapaljive tekućine i/ili plinove kada utvrdi da su ispunjeni uvjeti sigurnosnih udaljenosti i provedene propisima utvrđene mjere zaštite od požara i eksplozija.

(6) Odobrenje za skladištenje odnosno za korištenje postrojenja za zapaljive tekućine i/ili plinove izdaje se na temelju uvida u tehničku dokumentaciju, dokaze kakvoće izvedenih radova, ugrađenih materijala i opreme, potrebnih ispitivanja ispravnosti, kao i neposrednog uvida na licu mjesta iz čega je razvidno da sigurnosne udaljenosti kao i druge predviđene i izvedene mjere zaštite od požara i tehnoloških eksplozija ispunjavaju propisane uvjete.

Članak 12.

Građevna i uporabna dozvola ili drugi akt o pravu građenja i uporabe za građevinu ili postrojenje u kojima se obavlja skladištenje i promet zapaljivih tekućina i/ili plinova izdaje se sukladno odredbama posebnog zakona i Zakona o zaštiti od požara.

V. UVJETI ZA OBAVLJANJE POSLOVA SKLADIŠTENJA I PROMETA ZAPALJIVIH TEKUĆINA I PLINOVA I ODRŽAVANJE I NADZIRANJE POSTROJENJA

Članak 13.

(1) Poslove skladištenja i prometa zapaljivih tekućina i/ili plinova mogu obavljati fizičke osobe koje su osposobljene za obavljanje tih poslova i koje su upoznate s mjerama za sprečavanje nastanka i širenja požara i eksplozije te s postupcima za gašenje požara.

(2) Fizičke osobe koje neposredno obavljaju poslove iz stavka 1. ovoga članka dužne su u obavljanju tih poslova pridržavati se propisanih mjera zaštite od požara i eksplozija te uputa za siguran rad.

(3) U građevinama i na prostorima gdje se obavlja skladištenje i promet zapaljivih tekućina i/ili plinova na vidnim mjestima moraju se postaviti oznake u svezi sa zaštitom od požara i eksplozija, upute za siguran rad i postupanje u slučaju požara i eksplozije.

Članak 14.

(1) Osposobljavanje djelatnika za poslove skladištenja i prometa zapaljivih tekućina i/ili plinova i upoznavanje s mjerama za sprečavanje nastanka i širenja požara i eksplozije te postupcima za gašenje na njihovim radnim mjestima obavlja se prije zaposlenja prema uputama za siguran rad i postupanje u slučaju požara, koje moraju biti u razumljivom obliku prilagođene specifičnostima radnog mjesta i tehnološkog procesa.

(2) Teorijsko i praktično osposobljavanje djelatnika iz stavka 1. ovoga članka, kao i obveznu godišnju provjeru osposobljenosti, mogu obavljati osobe koje imaju posebne ovlasti i odgovornosti u stručnim službama korisnika.

(3) O osposobljavanju i godišnjoj provjeri osposobljenosti vodi se dokumentacija iz koje je vidljivo tko je, kada, kako i prema kojim uputama za siguran rad i postupanje u slučaju požara obavio osposobljavanje i godišnju provjeru osposobljenosti.

Članak 15.

(1) Održavanje i nadziranje ispravnosti postrojenja za zapaljive tekućine i plinove obavlja se na način i u vremenskim razmacima određenim propisom, odnosno uputom proizvođača, o čemu mora postojati dokumentacija.

(2) Održavanje i nadziranje ispravnosti iz stavka 1. ovoga članka mogu obavljati samo osposobljene osobe.

VI. OPĆE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA I EKSPLOZIJA

Članak 16.

Tehnološki procesi u kojima se uporabljaju zapaljive tekućine i/ili plinovi moraju imati sustave za upravljanje i nadziranje sigurnog odvijanja tehnološkog procesa, kao i sustave za dojavu i gašenje požara prema propisima i hrvatskim normama i/ili inozemnim propisima i normama sukladno propisima o normizaciji.

Članak 17.

U zonama opasnosti zabranjeno je :

1. držanje i uporaba alata, uređaja i opreme koji pri uporabi mogu iskriti,
2. pušenje i korištenje otvorene vatre u bilo kojem obliku,
3. držanje oksidirajućih, reaktivnih ili samozapaljivih tvari,
4. odlaganje zapaljivih i drugih tvari koje nisu namijenjene tehnološkom procesu,
5. pristup vozilima koja pri radu svog pogonskog uređaja mogu iskriti,

6. uporaba električnih uređaja koji nemaju protueksplozijsku zaštitu,
7. nošenje odjeće i obuće koja se može nabiti statičkim elektricitetom i uporaba uređaja i opreme koji nisu propisno zaštićeni od statičkog elektriciteta.

Članak 18.

- (1) Zabranjeno je skladištenje i promet zapaljivih tekućina i plinova u građevinama, dijelovima građevine ili prostora koji nisu namijenjeni za skladištenje i/ili promet zapaljivih tekućina i/ili plinova.
- (2) Zapaljive tekućine i/ili plinovi mogu se držati u građevinama, dijelovima građevine ili prostorima koji nisu namijenjeni za skladištenje ili promet zapaljivih tekućina i/ili plinova samo pod propisanim uvjetima.
- (3) Uvjete iz stavka 2. ovoga članka propisuje ministar unutarnjih poslova.
- (4) U skladištima i postrojenjima za zapaljive tekućine i/ili plinove zabranjeno je skladištenje i promet zapaljivih tekućina i/ili plinova u količinama većim od odobrenih kao i skladištenje i promet zapaljivih tekućina i/ili plinova, koji nisu odobreni.

VII. UVJETI ZA PRODAJU ZAPALJIVIH TEKUĆINA I PLINOVA

Članak 19.

- (1) Prodaja upaljivih (lako zapaljivih) tekućina i/ili plinova u posudama dopuštena je samo u prodavaonicama zapaljivih tekućina i/ili plinova.
- (2) U prodavaonicama mogu se prodavati upaljive (lako zapaljive) tekućine i/ili plinovi samo u originalnom i neoštećenom pakovanju.

Članak 20.

- (1) Prodaja upaljivih (lako zapaljivih) tekućina i/ili zapaljivih plinova u bočicama može se obavljati izvan prodavaonica zapaljivih tekućina i/ili plinova, ako njihov ukupni obujam ne prelazi 20 l.
- (2) Prodaja, držanje i skladištenje upaljivih (lako zapaljivih) tekućina i/ili zapaljivih plinova u bočicama kada ukupna količina prelazi 20 l mora se obavljati na način predviđen za posude koje sadrže upaljive (lako zapaljive) tekućine, odnosno zapaljive plinove.

Članak 21.

- (1) Opskrba motornih vozila, plovila i drugih prometnih sredstava zapaljivim tekućinama i/ili plinovima (gorivom) mora se obavljati samo u građevinama i otvorenim prostorima koji ispunjavaju propisane uvjete.
- (2) Uvjete za izgradnju i provedbu mjera zaštite od požara i eksplozija za građevine i otvorene prostore za opskrbu motornih vozila gorivom propisuje ministar unutarnjih poslova.

VIII. NADZOR

Članak 22.

- (1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donijetih na temelju njega obavlja Ministarstvo unutarnjih poslova.
- (2) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donijetih na temelju njega, sukladno Zakonu o zaštiti od požara provode inspektori zaštite od požara policijskih uprava i Ministarstva unutarnjih poslova.
- (3) Ovlaštenja Ministarstva unutarnjih poslova iz Zakona o zaštiti od požara sukladno se primjenjuju i prilikom obavljanja upravnog i inspekcijskog nadzora nad provedbom ovoga Zakona i propisa donijetih na temelju ovoga Zakona.

IX. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 23.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 1320,00 do 5300,00 eura, kaznit će se za prekršaj pravna osoba ili obrtnik:
 1. ako u prodaju stavi posudu sa zapaljivom tekućinom bez podataka na hrvatskom jeziku ili ne da propisane podatke i upute ili ako su ti podaci netočni (članak 5. stavak 2. i 6.),
 2. ako u prodaju stavi posude sa zapaljivim tekućinama koje nisu izrađene od odgovarajućeg materijala i na način određen propisima i hrvatskim normama (članak 5. stavak 4.),
 3. ako u prodaju stavi bočice koje sadrže upaljive (lako zapaljive) tekućine od neodgovarajućeg materijala ili bez znakova opasnosti ili teksta upozorenja za sigurnu uporabu i držanje na hrvatskom jeziku (članak 5. stavak 5.),
 4. ako pri skladištenju, držanju ili prometu zapaljivih tekućina ne posjeduje propisane podatke ili ako zapaljive tekućine ne skladišti ili ne drži ili ne upotrebljuje sukladno propisima, odnosno uputom proizvođača ili ako ošteti podatke na postrojenjima, posudama i bočicama, tako da one nisu više čitljive prije potpunog iskorištenja sadržaja, odnosno njihovog čišćenja od zapaljivih tekućina (članak 6. stavak 1. i 2.),
 5. ako stavi u promet zapaljive plinove bez podataka ili uputa ili ako su ti podaci netočni (članak 7. stavak 1.),
 6. ako pri skladištenju, držanju ili prometu zapaljivih plinova, osim plinova općepoznatih značajki, ne posjeduje propisane podatke (članak 7. stavak 2.),
 7. ako kod prodaje ne da pismenu uputu s podacima o vrsti i količini te o kategoriji i stupnju opasnosti od požara (članak 7. stavak 3.),
 8. ako zapaljive plinove ne skladišti ili ne drži ili ne rabi sukladno propisima, odnosno uputama proizvođača (članak 7. stavak 4.),
 9. ako spremnici i posude koje sadrže zapaljive plinove nisu označene, obojene i izrađene od materijala i na način određen propisima i hrvatskim normama, odnosno ako ne obavlja kontrolu sukladno propisima o sudovima pod tlakom (članak 8. stavak 1. i 2.),

10. ako u prodaju stavi bočice koje sadrže zapaljive plinove od neodgovarajućeg materijala ili bez znakova opasnosti ili teksta upozorenja za sigurnu uporabu i držanje na hrvatskom jeziku (članak 8. stavak 3.),
11. ako ne obavlja ispitivanja ispravnosti i nepropusnosti plinskih instalacija u propisanim rokovima ili na način predviđen pravilnikom na koji je dana suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova ili ne izdaje ili ne čuva ispitni izvještaj (članka 9. stavak 1., 2., 3., 5., 6. i 7.),
12. ako ne omogući nesmetano ispitivanje plinskih instalacija (članak 9. stavak 4.),
13. ako ne uskrati isporuku plina potrošača kod kojeg su utvrđeni nedostaci (članak 10. stavak 2.),
14. ako građevine ili postrojenja ne gradi na sigurnosnoj udaljenosti (članak 11. stavak 1.),
15. ako poslove skladištenja i prometa zapaljivih tekućina i plinova povjeri fizičkoj osobi koja nije osposobljena ili nije upoznata s mjerama za sprečavanje nastanka i širenje požara, i postupcima za gašenje požara (članak 13. stavak 1.),
16. ako u građevinama i na prostorima gdje se obavlja skladištenje i promet zapaljivih tekućina i/ili plinova na vidnim mjestima ne postavi oznake u svezi sa zaštitom od požara ili eksplozija ili upute za siguran rad i postupanje u slučaju požara i eksplozije (članak 13. stavak 3.),
17. ako održavanje i nadziranje ispravnosti postrojenja za zapaljive tekućine i plinove ne obavlja na način i u vremenskim razmacima određenim propisom, odnosno uputom proizvođača ili o tome nema dokumentaciju (članak 15. stavak 1.),
18. ako održavanje i nadziranje ispravnosti postrojenja za zapaljive tekućine i plinove obavlja osoba koja nije osposobljena (članak 15. stavak 2.),
19. ako drži ili rabi alat, uređaje i opremu koji pri uporabi mogu iskriti (članak 17. točka 1.),
20. ako u zoni opasnosti puši ili koristi otvorenu vatru u bilo kojem obliku (članak 17. točka 2.),
21. ako u zoni opasnosti drži oksidirajuće, reaktivne ili samozapaljive tvari (članak 17. točka 3.),
22. ako u zoni opasnosti odlaže zapaljive i druge tvari koje nisu namijenjene tehnološkom procesu (članak 17. točka 4.),
23. ako u zoni opasnosti dozvoli pristup vozilima koja pri radu svog pogonskog uređaja mogu iskriti (članak 17. točka 5.),
24. ako u zoni opasnosti rabi električne uređaje koji nemaju protueksplozijsku zaštitu (članak 17. točka 6.),
25. ako u zoni opasnosti nosi odjeću i obuću koja se može nabiti statičkim električitetom ili rabi uređaje ili opremu koji nisu propisno zaštićeni od statičkog elektriciteta (članak 17. točka 7.),

26. ako skladišti ili prometuje zapaljivim tekućinama i/ili plinovima u građevinama, građevinskim dijelovima ili prostorima koji nisu namijenjeni za skladištenje i/ili promet zapaljivih tekućina i/ili plinova (članak 18. stavak 1.),
 27. ako zapaljive tekućine i/ili plinove drži u građevinama, dijelovima građevine ili prostorima koji nisu namijenjeni za skladištenje ili promet zapaljivih tekućina i/ili plinova suprotno propisanim uvjetima (članak 18. stavak 2.),
 28. ako u skladištima i postrojenjima skladišti i prometuje zapaljivim tekućinama i/ili plinovima u količinama većim od odobrenih ili skladišti i prometuje zapaljivim tekućinama i/ili plinovima koji nisu odobreni (članak 18. stavak 4.),
 29. ako prodaje upaljive (lako zapaljive) tekućine i/ili plinove u posudama izvan prodavaonica zapaljivih tekućina i/ili plinova (članak 19. stavak 1.),
 30. ako u prodavaonicama prodaje upaljive (lako zapaljive) tekućine koje nisu u originalnom i neoštećenom pakovanju (članak 19. stavak 2.),
 31. ako prodaju upaljivih (lako zapaljivih) tekućina i/ili zapaljivih plinova u bočicama obavlja izvan prodavaonica zapaljivih tekućina i/ili plinova a njihov ukupni obujam prelazi 20 l (članak 20. stavak 1.),
 32. ako prodaju, držanje ili skladištenje upaljivih (lako zapaljivih) tekućina i/ili plinova u bočicama, kada ukupna količina prelazi 20 l, ne obavlja na način predviđen za posude koje sadrže upaljive (lako zapaljive) tekućine, odnosno zapaljive plinove (članak 20. stavak 2.),
 33. ako opskrbu motornih vozila, plovila i drugih prometnih sredstava zapaljivim tekućinama i/ili plinovima (gorivom) obavlja u građevinama ili na prostorima koji ne ispunjavaju propisane uvjete (članak 21. stavak 1.).
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 390,00 do 1320,00 eura i odgovorna osoba u pravnoj osobi, tijelu državne vlasti, tijela državne uprave i jedinice lokalne samouprave i uprave ili kod obrtnika.

Članak 24.

Novčanom kaznom u iznosu od 390,00 do 1320,00 eura kaznit će se za prekršaj fizička osoba:

1. ako pri skladištenju ili držanju ili prometu zapaljivih tekućina ne posjeduje propisane podatke ili ako zapaljive tekućine ne skladišti ili ne drži ili ne upotrebljuje sukladno propisima, odnosno uputom proizvođača ili ako ošteti podatke na postrojenjima, posudama i bočicama, tako da one nisu više čitljive prije potpunog iskorištenja sadržaja, odnosno njihovog čišćenja od zapaljivih tekućina (članak 6. stavak 1. i 2.),
2. ako zapaljive plinove ne skladišti ili ne drži ili ne rabi sukladno propisima, odnosno uputom proizvođača (članak 7. stavak 4.),
3. ako ne omogući nesmetano ispitivanje plinskih instalacija (članak 9. stavak 4.),
4. ako građevine ili postrojenja ne gradi na sigurnosnoj udaljenosti (članak 11. stavak 1.),

5. ako se prilikom obavljanja skladištenja i prometa zapaljivih tekućina i/ili plinova ne pridržava propisanih mjera zaštite od požara i eksplozija te uputa za siguran rad (članak 13. stavak 2.),
6. ako u zoni opasnosti puši ili koristi otvorenu vatru u bilo kojem obliku (članak 17. točka 2.),
7. ako skladišti ili prometuje zapaljivim tekućinama ili plinovima u građevinama, građevinskim dijelovima ili prostorima koji nisu namijenjeni za skladištenje i/ili promet zapaljivih tekućina i/ili plinova (članak 18. stavak 1.),
8. ako zapaljive tekućine i/ili plinove drži u građevinama, dijelovima građevine ili prostorima koji nisu namijenjeni za skladištenje ili promet zapaljivih tekućina i/ili plinova suprotno propisanim uvjetima (članak 18. stavak 2.),
9. ako prodaje upaljive (lako zapaljive) tekućine i/ili plinove u posudama izvan prodavaonica zapaljivih tekućina i/ili plinova (članak 19. stavak 1.).

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 25.

- (1) Propise za čije je donošenje po ovom Zakonu ovlašten ministar unutarnjih poslova će donijeti u roku godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Ovlašćuje se ministar unutarnjih poslova da u propisima za čije je donošenje po ovom Zakonu ovlašten uređuje prekršaje i propisuje kazne za te prekršaje.

Članak 26.

Do stupanja na snagu propisa iz članka 25. ovoga Zakona ostaju na snazi propisi iz članka 25. Zakona o skladištenju i prometu zapaljivih tekućina i plinova ("Narodne novine", br. 24/76., 31/86., 47/89. i 26/93.)

Članak 27.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o skladištenju i prometu zapaljivih tekućina i plinova ("Narodne novine", br. 24/76., 31/86., 41/89. i 26/93.).

Članak 28.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

Odredbe akata o izmjenama i odluke Ustavnog suda

Prijelazne i završne odredbe akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 56/2010

Članak 11.

Danom prijama Republike Hrvatske u punopravno članstvo u Europsku uniju, svojstva reakcije na požar i otpornost na požar u graditeljstvu navedena u propisima donesenim na temelju Zakona o zapaljivim tekućinama i plinovima određuju se prema hrvatskim normama kojima su preuzete europske norme, a dokazuju sukladno posebnim propisima.

Članak 12.

Operatori su dužni Pravilnik o uvjetima i postupku ispitivanja nepropusnosti i ispravnosti plinskih instalacija uskladiti s odredbama ovoga Zakona i ishoditi suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 13.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Prijelazne i završne odredbe akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 114/2022

Članak 3.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu na dan uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj.